

Vi har sedan ett 15-tal år tillbaka kunnat läsa i framför allt jakttidningarna att svenska vargar årligen dödar en och annan jakthund. Men att vildsvinen på senare år tar fler jakthundar än vad vargarna gör har det varit väldigt tyst om.

Inte bara vargen...

Att vildsvin precis som vargar dödar jakthundar är inte allmänt känt. Dödstalet bland jakthundar ökar stadigt i kölvattnet på den ständigt växande svenska vildsvinsstammen.

Hade det funnits lika många vargar i Sverige som det finns vildsvin (15-20 000) hade antalet vargdödade jakthundar varit betydligt större.

Det verkar som om många jägare som jagar i områden där det finns gott om vildsvin medvetet kalkylerar med risken att jakthunden kan skadas för livet eller dödas av en vildsvinsgalt. Samtidigt finns det jägare i vargrevir som släpper sina hundar lösa fullt medvetna om riskerna.

Bara i Sörmland dödades minst fyra jakthundar av vildsvin jaktsäsongen 2002/2003.

Siffran är troligtvis något större men av någon anledning verkar upprördheten och anmälningsprocenten betydligt lägre för vildsvinsdödade jakthundar än för vargdödade. Detta trots att hundägarna ofta har rätt till försäkringspengar i båda fallen. Orsaken till detta kan vara att vissa tycker att det är "lite pinsamt" att inför hundförarkollegor berätta att man fått sin jakthund dödad eller skadad av ett vildsvin. En annan orsak kan vara att märksägaren/jaktarrondatorn inte vill ha ett rykte om sig att härberga aggressiva vildsvin.

För att inga missförstånd ska uppstå vill jag redan här deklarerat att jag själv är en hängiven jägare som med stor glädje ägnar mig åt såväl älg och -harjakt som vildsvin och rådjursjakt.

JÄGARKOLLEGAN OCH hundägaren Mikael Tham har mångårig erfarenhet av eftersök på vildsvin.

Han tvingas årligen till flera veterinärbesök med skadade vildsvinshundar.

– I Skåne dödades vad jag vet bara en jakthund av vildsvin förra året men visst är det tillbud med jämna mellanrum. Det brukar dock räcka med några stygn och en veckas vila, sedan är hundarna igång igen. Att sörmlänningarna haft mer problem tror jag beror på olagligt utsläppta vildsvin som är mer vana med människor och hundar än vilda vildsvin.

– Vissa vildsvin har faktiskt specialiserat sig på att jaga jakthundar och använder sig

av "anfall-är-bästa-försvar-principen", menar Mikael Tham.

Enligt Mikael Tham är en orsak till att jakthundar skadas eller dödas av vildsvin oftast att jägarna släpper för många jakthundar samtidigt.

– Flockbetende tar över och tuppkammen växer på den enskilda hunden vilket kan leda till onödiga skador, förklarar han.

DET ÄR VID konfrontationer mellan en jakthund och ett skadeskjutet vildsvin som risken att hunden skadas är störst.

Katrineholmsjägaren Rolf Gillstam ägar flera wachtel/gråhundskorsningar och har varit med vid jakter där två andra hundägare fått sina jakthundar dödade av vildsvin.

– Vid ena tillfället hade en av mina hundar ställt ett vildsvin då en jaktkamrats hund blev lite övermodig, kom för nära och blev uppsprättad så illa att den måste avlivas. Ingen av mina hundar har dödats men en fick lungan punkterad vid en sammandrabbning med ett vildsvin. Personligen anser jag att problematiken har med hundras och den enskilda hundens skarphet att göra. Jag har till exempel en hund som skadats allvarligt två gånger samtidigt har jag två andra hundar som jagat betydligt mer vildsvin som aldrig blivit illa åtgångna, berättar Rolf Gillstam. Oftast är det helt enkelt de dumdristiga jakthundarna som dödas eller skadas allvarligt av vildsvin.

Men det är långt ifrån bara vildsvin och vargar som är kapabla att döda jakthundar. Årligen stryker ett antal jakthundar med efter konfrontationer med älgar och hjortar.

En sörmländsk hundförare fick sin wachtelhunds tänder och framben insparade av en skadeskjuten kronhjortshind förra året. Veterinärkostnaderna landade på närmare 80 000 kronor.

UNDER MINA OTALIGA turer i vargskogen har jag funderat mycket över varför vissa av mina jagande kollegor hyser så stort aggt mot vargen.

Jag har inget svar på frågan men skulle vilja att även du funderade lite över följande scenario:

Föreställ dig att du själv är jaktintresserad, äger en stövare och du ägnar all fritid åt att jaga hare med din hund. Du bor i en liten by

på cirka 200 invånare i ett värmländskt vargrevir. Du är skiftarbetare på en fabrik i en närliggande tätort vilket ger dig mycket tid över för harjakt. Utflyttningen från din hemby till tätorten där du jobbar är påtaglig.

Invånarantalet i byn minskar stadigt. Dina två barn är utflyttade och bor sedan en tid i Stockholm respektive Karlstad. ICA-butiken i byn är nedlagd sedan två år tillbaka och det enda som är öppet är en liten bensinmack där man tidigare även hade postservice.

En mycket viktig anledning till att du själv bor kvar, är de fina jaktmöjligheterna i de viltrika skogarna runt byn. För att få utlopp för ditt stora jaktintresse betalar du även en ständigt ökande summa till skogsbolaget som äger marken.

Så en dag kommer en fyrbent jägare till byn som varken betalar något jaktarrande eller är med och röjer älgpass. Han äter helt fräckt upp några av de harar du hade tänkt jaga. Dessutom sätter han i sig en älgkalv eller två som du hade tänkt stoppa i fryboxen för att ha till en fest med vännerna. En söndag tystnar plötsligt hardrevet och du finner din stövare vargdödad vid roten av en tall. Varghatet pulserar ut i ryggmärgen när du plötsligt inser att jaktsäsongen, som du ser det, är spolerad och din fyrfotade jaktkamrat nu befinner sig i de sälla jaktmarkerna.

PERSONLIGEN TROR JAG dock inte att det är vargen i sig som är huvudorsaken till varghatet hos vissa jägare (för alla jägare jag träffat som mött en varg i skogen vill inte byta bort den upplevelsen). Däremot framgår det sedan länge att vargen lämpar sig ypperligt att ha som slagträ i den allmänna glesbygdsdebatten.

Vore det emellertid så att vargarna hade lika stilig betar som gick att polera upp för att monteras på en trofésköld ovanför öppna spisen och lika goda filéer och stekar som vildsvinen, hade inställningen till vargen bland vissa jägare nog varit lite annorlunda.

JOHAN LEWENHAUPT

FOTO: STAFFAN WIDSTRAND